

ВИСНОВОК
експертної комісії Міністерства освіти і науки України
про підсумки акредитаційної експертизи
у Державному вищому навчальному закладі
«Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Спеціальність 7.12020101 «Фармація»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст

На виконання Наказу Міністерства освіти і науки України за № 1825 л від 30.09.2015 р., керуючись постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. за № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», експертна комісія у складі:

НОВІКОВА ВОЛОДИМИРА ПАВЛОВИЧА – доктора хімічних наук, професора, завідувача кафедри технології біологічно активних сполук, фармації та біотехнології Національного університету «Львівська політехніка» – **голови комісії**;

ОГАРЬ СВІТЛАНИ ВОЛОДИМИРІВНИ – кандидата фармацевтичних наук, доцента кафедри організації та економіки фармації Національного фармацевтичного університету (м. Харків), завідувача науково-методичної лабораторії з питань фармацевтичної освіти – **члена комісії**

розглянула подану Державним вищим навчальним закладом «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» акредитаційну справу та провела в період з 05.10.2015 р. по 07.10.2015 р. експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності цього вищого навчального закладу державним вимогам щодо акредитації спеціальності 7.12020101 «Фармація» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст».

Під час акредитаційної експертизи комісія ознайомилась з представленими матеріалами щодо діяльності Державного вищого навчального закладу «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України», які містять копії засновницьких документів, статут вищого навчального закладу, концепцію розвитку останнього на 2013-2017 роки, копії документів на право здійснення освітньої діяльності за спеціальностями різних напрямів підготовки, звіт про самоаналіз діяльності, таблиці виконання критеріїв та вимог до акредитації підготовки фахівців зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст».

Експертною комісією були вибірково перевірені відповідні документи університету та випускаючих кафедр, які підтверджують загальні відомості про університет, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності, стан навчально-методичного та інформаційного забезпечення.

Під час роботи комісія відвідала випускаючі кафедри – управління та економіки фармації з технологією ліків, фармакогнозії з медичною ботанікою, фармацевтичної хімії, клінічної фармації, окремі навчально-наукові, методичні підрозділи й відділи університету, гуртожитки; за результатами проведених ККР (кваліфікаційних контрольних робіт) оцінили рівень знань студентів спеціальності, що акредитується, за фаховою, фундаментальною та гуманітарною підготовками.

Аналіз представлених університетом матеріалів та експертна оцінка дозволяє зробити висновок, що матеріали за переліком, обсягом та повнотою відповідають вимогам нормативно-правових документів з акредитування спеціальності.

Подальший аналіз та висновки надаються з урахуванням критеріальних вимог до акредитування підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Загальні дані, встановлені експертною комісією

Повна назва вищого закладу освіти: Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України», (ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»)

Юридична адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Майдан Волі, 1.

Університет підпорядковується Міністерству охорони здоров'я України та створений на базі спочатку Тернопільського державного медичного інституту (з 01 липня 1992 р. імені І. Я. Горбачевського), а пізніше (з 30.01.1997 р.) Тернопільської державної медичної академії імені І. Я. Горбачевського згідно розпорядження КМ України від 17.11.04 р. за № 831-р та наказу МОЗ України від 02.12.2004 р. за № 596.

Університет здійснює свою діяльність в межах норм і прав, передбачених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими законодавчими актами, рекомендаціями та наказами Міністерства освіти і науки України, а також Міністерства охорони здоров'я України, й відповідно до свого Статуту.

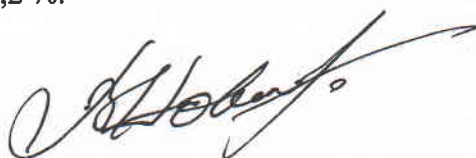
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» очолює Корда Михайло Михайлович, доктор медичних наук, професор. Професор М. Корда – відомий в Україні вчений-біохімік і організатор навчального процесу. У його активі понад 250 наукових і навчально-методичних публікацій, у т. ч. 10 патентів на винаходи, 2 навчальні посібники. Поглиблюючи і вдосконалюючи наукові дослідження щодо впливу на організм оксиду азоту, М. Корда започаткував новий перспективний науковий напрям – вивчення біохімічних механізмів токсичності наночастинок різної природи в біологічних системах, що відкриває можливості використання продуктів, виготовлених на основі нанотехнологій, в медицині, фармації та інших галузях. Він є відповідальним редактором медичного журналу «International Journal of Medicine and Medical Research», заступником головного редактора науково-практичного журналу «Медична та клінічна хімія», а також членом редколегій ряду інших наукових видань. Професійна і громадська діяльність М. Корди відзначені Почесною грамотою та медаллю Кабінету Міністрів України, подякою Міністра охорони здоров'я України, грамотою Тернопільської обласної державної адміністрації.

В університеті здійснюється підготовка студентів з чотирьох галузей знань: 1201 «Медицина», 1202 «Фармація», 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0401 «Природничі науки» за 15 спеціальностями: 7.12010001 (8.12010001) «Лікувальна справа», 7.12010003 «Медико-профілактична справа», 6.010203 «Здоров'я людини»; 6.040102 «Біологія»; 7.12020101 (8.12020101) «Фармація», 8.12020102 «Клінічна фармація», 7.12020104 «Технологія парфумерно-косметичних засобів»; 7.12010005 (8.12010005) «Стоматологія»; 5.12010102 (6.120102, 8.12010006) «Сестринська справа», 6.120102 Лабораторна діагностика. Тринадцять із вищенаведених спеціальностей акредитовано за відповідним рівнем.

Підготовка іноземних студентів здійснюється за базовими акредитованими напрямками.

Навчальний процес в університеті забезпечують 577 викладачів (без сумісників), з яких 87 докторів наук (15,08 %) та 426 кандидатів наук (73,83 %); в тому числі 76 професорів та 253 доценти; без наукового ступеня – 66 викладачів, що становить 11,44 % викладацького складу. Всі викладачі без наукового ступеня – здобувачі з терміном виконання дисертаційних робіт 2014-2016 рр.

Необхідно відмітити збільшення відсотка викладачів з науковими ступенями порівняно з 2014 роком, що пояснюється активним виконанням дисертаційних робіт останніми, а також матеріальним стимулюванням з боку адміністрації університету як виконавців, так і керівників дисертацій. Наприклад, порівняно з минулим роком відсоток кандидатів наук збільшився на 6,2 %.

Спостерігається помолодшення професорсько-викладацького складу, в т. ч. серед завідувачів кафедр. Так, середній вік завідувачів кафедр становить 51 рік, резерву – 44 роки. Серед професорсько-викладацького складу 1 член-кореспондент НАМН України, 2 члени-кореспонденти галузевих академій наук України, 7 Лауреатів відповідних державних премій (в тому числі, завідувач кафедри загальної хімії, д. біол. н. Г. Фальфушинська), 8 Заслужених діячів науки і техніки України, 1 Заслужений лікар України. Кадровий склад досить сталий. Плинність кадрів відносно невелика. Понад 50 % викладачів університету професійно володіє англійською мовою, що дозволяє їм читати лекції, вести практичні заняття, писати підручники, посібники і навчально-методичні матеріали цією мовою.

У складі державного вищого навчального закладу «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» функціонують **4 факультети** – медичний, фармацевтичний, стоматологічний, іноземних студентів, які об'єднують **6 навчально-наукових інститутів** (морфології; медико-біологічних проблем; фармакології, гігієни та медичної біохімії імені М. П. Скакуна; моделювання та аналізу патологічних процесів; медсестринства; післядипломної освіти) та **59 кафедр**.

До структури фармацевтичного факультету входять **5 кафедр** (управління та економіки фармації з технологією ліків, фармакогнозії з медичною ботанікою, фармацевтичної хімії, клінічної фармації, загальної хімії), **чотири** з яких є випускаючими.

В університеті здійснюється навчання: в аспірантурі – за 22 науковими та докторантурі – за 11 науковими спеціальностями; у клінічній ординатурі для вітчизняних та іноземних громадян за 33 спеціальностями; у магістратурі за спеціальностями «Лікувальна справа» (16 спеціальностей), «Фармація», «Клінічна фармація», «Стоматологія», «Сестринська справа»; здійснюється післядипломна освіта лікарів, провізорів, клінічних провізорів з первинної спеціалізації (інтернатури), підвищення кваліфікації, стажування, спеціалізації.

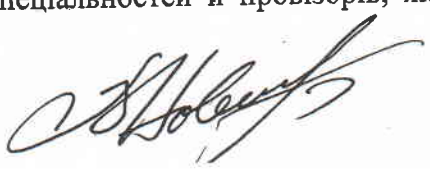
Матеріально-технічна база університету складається з 11 навчальних корпусів; 5 навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги; 4 гуртожитків для студентів; 2 студентських їдалень; 7 студентських кафе; спорткомплексу; видавництва «Укрмедкнига» з власною поліграфічною базою; лікувально-діагностичного центру; центральної бібліотеки та читальних залів в навчально-наукових інститутах і на клінічних кафедрах з виходом в Інтернет тощо.

При університеті функціонує навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина» з конгрес-центром, готелем, комплексом харчування, спортивно-оздоровчою базою, студентським профілакторієм, базою для проведення навчальних зборів кафедри медицини катастроф та військової медицини, навчальною базою практики фармацевтичного факультету (ботанічний сад, цех для сушки і фасування лікарських трав, навчальні кімнати), базою відпочинку для працівників та студентів ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» та підсобним господарством.

За останній період в університеті створено нові відділи та сектори:

- забезпечення якості вищої освіти;
- системних статистичних досліджень;
- віртуальних навчальних програм;
- навчальних відеофільмів;
- відеоконференцзв'язку;
- військово-мобілізаційний відділ.

Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» мету своєї діяльності в умовах адаптації освіти до нових соціально-економічних змін та інтеграції системи освіти в європейський і світовий освітні простори вбачає у підготовці висококваліфікованих фахівців (магістрів, лікарів-спеціалістів, стоматологів, провізорів, клінічних провізорів, провізорів-косметологів, бакалаврів, фельдшерів, акушерів, медичних сестер, лаборантів, інтернів), підвищенні кваліфікації лікарів-курсантів з різних спеціальностей й провізорів, які добре володітимуть методами

діагностики, лікування та профілактики захворювань, матимуть ґрунтовні знання з питань фармацевтичної опіки та загальної і клінічної фармації, проводитимуть науково-дослідну роботу з проблем медицини й фармації, санітарно-просвітню і педагогічну діяльність, розвиватимуть міжнародні зв'язки.

Реалізація мети і завдань здійснюється всією системою заходів з організації та вдосконалення навчального процесу, наукової роботи, господарської діяльності через належне функціонування відповідних структурних підрозділів університету на основі досвіду, що здобутий протягом понад 55 років існування вищого навчального закладу.

Згідно розпорядження Кабінету Міністрів № 1571-р від 23.12.2009 р. вперше на Україні реалізовано пілотний проект щодо створення Університетської лікарні при ТДМУ імені І. Я. Горбачевського, що дозволило значно покращити якість надання медичних послуг населенню та підвищити рівень підготовки висококваліфікованих фахівців для медичної галузі.

Створено видавництво «Укрмедкнига» з власним поліграфічним комплексом, яке є базовим для ЦМК з ВМО МОЗ України і найбільшим натеper спеціалізованим медичним видавництвом в Україні та єдиним, що друкує продукцію лише українською мовою або в перекладі з української. Видавництво забезпечило україномовними підручниками та посібниками вищі медичні навчальні заклади України III-IV рівнів акредитації на 60 %, а I-II рівнів акредитації – на 80 %. Щорічно у видавництві виходить понад 200 назв видавничої продукції, загальним обсягом 1500 обліково-видавничих аркушів.

За 10 років діяльності видавництва «Укрмедкнига» вийшло в світ 156 підручників, в тому числі 10 англійською мовою, 215 навчальних посібників, із них 19 англійською мовою, понад 275 методичних рекомендацій, 73 монографії, в тому числі 2 англійською мовою, 47 компакт-дисків. Тільки за останній навчальний рік видано 11 підручників, 3 монографії, 30 методичних рекомендацій, 18 навчальних посібників.

Університет є співзасновником та видавцем 13 всеукраїнських науково-практичних журналів, 12 із яких є фаховими. Випускається 2 газети: «Медична академія», яка виходить двічі на місяць і має статус обласної та «Університетська лікарня», яку студенти-волонтери розповсюджують серед пацієнтів університетської лікарні.

Починаючи з 2006 р. на базі НОК «Червона калина» щорічно влітку відбуваються «Літні міжнародні студентські школи», організовані відділом міжнародних зв'язків ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України». З метою участі у цих школах Україну вже відвідали студенти зі США, Польщі, Чехії, Словаччини, Австрії, Нідерландів, Росії, Казахстану, Індонезії, інших вищих медичних навчальних закладів України. У роботі шкіл беруть участь також і студенти університету, які вільно володіють англійською мовою й продемонстрували кращі знання та навички при попередньому конкурсному відборі.

Проведення таких літніх студентських шкіл є перспективним напрямком міжнародної діяльності, адже спілкування студентів з різних країн сприяє поглибленню їхніх знань про культурні та національні особливості певних країн світу, специфіку здобуття вищої медичної освіти в останніх, можливість подальшої співпраці та розвитку програм студентських взаємних обмінів (академічної мобільності).

Про якість підготовки майбутніх фахівців у галузі медицини та фармації свідчать результати успішної здачі студентами університету інтегрованих тестових іспитів «Крок-1», «Крок-2» та «Крок-3».

Останніми роками в усіх сферах діяльності університету активно використовується комп'ютерна техніка, залучаються новітні інформаційні технології. Наявні 8 комп'ютерів-серверів, 1276 персональних комп'ютерів, які підключені до мережі Інтернет, 32 мультимедійні системи. Створено єдиний комп'ютерний центр з виходом в Internet, 38 комп'ютерних класів, комп'ютеризовано бібліотеку з читальними залами. Усі кафедри в повному обсязі забезпечені комп'ютерами, для покращення та унаочнення навчального процесу придбані інтерактивні дошки, досягнуто кількісне співвідношення «комп'ютер-

студент» 1:4. Створений потужний *Web*-портал (<http://www.tdmu.edu.ua>), де відображена інформація про університет, факультети, кафедри, умови вступу, продукцію видавництва «Укрмедкнига», наукові конференції і конгреси, що відбуваються на базі університету, електронні підручники для ряду навчальних дисциплін тощо. Сформована загально-університетська мережа Інтранет, яка об'єднала як теоретичні, так і клінічні кафедри університету. В мережі Інтранет на *Web*-порталі для студентів розміщено робочі навчальні програми, матеріали для підготовки до практичних занять, матеріали для підготовки до лекцій, презентації лекцій, методичні вказівки, навчальні таблиці, відеофільми, віртуальні програми тощо. Це – сучасний інноваційний прорив для якісного оволодіння знань майбутніми фахівцями в галузі медицини і фармації. З 1999 р. використовується мережа телекомунікаційного зв'язку для читання лекцій, проведення наукових конференцій за участю провідних вчених України. На основі пакету *Microsoft Lync* розроблено програмну та апаратну підтримку для відеоконференцзв'язку. Це дозволило проводити не тільки дистанційні лекції, а й оперативні наради з представниками МОЗ України, адміністрацією, колективами кафедр.

В університеті використовується значна кількість як придбаних у встановленому законодавством порядку, так і створених викладачами кафедр спеціалізованих й адаптованих до викладання конкретних дисциплін навчальних і контролюючих програм для занять зі студентами та слухачами ФПО. Традиційними стали актові лекції провідних вчених університету.

Перспективними науково-дослідними роботами, які планують у рамках загальнодержавної програми «Здоров'я-2020: український вимір» є:

- розробка та впровадження телекомунікаційних систем у сільських закладах охорони здоров'я з метою ранньої діагностики та профілактики серцево-судинних захворювань;
- використання телекомунікаційних систем для скринінгового обстеження патології шкірних покривів з метою раннього виявлення та профілактики меланоми;
- розробка та впровадження інформаційно-комп'ютерної системи для для ранньої діагностики та профілактики психічних та невротичних розладів.

Планується до виконання ще один актуальний високотехнологічний напрямок, присвячений обґрунтуванню методу збільшення донорських ресурсів шкіри в обпечених хворих шляхом лазерної порізки (перфорації) аутодермотрансплантатів з подальшим їх автоматизованим просторовим 2D-позиціонуванням

Очікуваними результатами від впровадження цього методу є:

- збільшення ресурсів донорської шкіри у важко обпечених хворих з площею ураження більше 20 % поверхні тіла у співвідношенні 1:10;
- можливість проведення комбінованих методик пластики ран з використанням аутодермотрансплантатів, алодермотрансплантатів, ксенодермотрансплантатів;
- методика може бути доведена до технології промислового виробництва комбінованих біологічних покриттів.

Винятково перспективними слід вважати винаходи й корисні моделі у сфері фармакології та фармації, зокрема ті, що стосуються виконання держбюджетної теми зі створення лікарського засобу на основі подрібненого субстрату кріоліофілізованої шкіри свині для лікування дорослих і дітей з імунозалежною патологією; профілактики порушення імунобіологічної резистентності організму.

Базою для виконання науково-дослідних робіт та дисертацій є атестовані вимірювальні лабораторії, що забезпечують одержання достовірних результатів наукових досліджень:

- міжкафедральна науково-клінічна лабораторія – терміном на 5 років;
- центральна науково-дослідна лабораторія – терміном на 5 років;
- лабораторія мікробіологічних та паразитологічних досліджень – терміном на 5 років;
- лабораторія досліджень інфекційних хвороб – терміном на 4 роки;
- лабораторія доклінічних досліджень лікарських засобів – терміном на 4 роки.

Наукові дослідження також проводяться на базі наукових лабораторій кафедр гістології та ембріології, анатомії людини, нормальної фізіології, патологічної фізіології медичного факультету, технології ліків, фармацевтичної хімії та фармакогнозії з медичною ботанікою фармацевтичного факультету.

Університет щороку є організатором Всеукраїнських і міжнародних наукових заходів. З 2011 по 2014 рік на його базі проведено 127 наукових форумів. Тільки за поточний рік відбулись 22 науково-практичні та навчальні конференції.

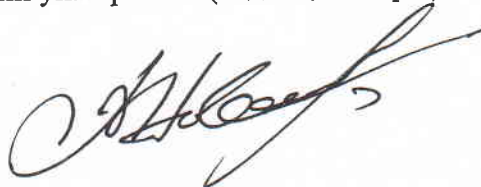
Згідно з рішенням УкрМедПатентІнформу МОЗ України і МОН України за даний час 6 конференцій проведені у ранзі Всеукраїнських, інші мали регіональний статус. Метрологічний відділ університету за підтримки відділу наукових форумів провів Всеукраїнську семінар-нараду для спеціалістів-метрологів, підпорядкованих МОЗ України. Однією з найбільш масових стала II міжнародна молодіжна конференція медиків-християн, яку організували спільно з Християнською медичною асоціацією України. В конференції взяли участь понад 400 делегатів, серед яких – студенти-медики з України та іноземці (26 країн світу), що навчаються Україні, а також спікери – викладачі Оксфордського університету, Королівського медичного коледжу Великобританії та інших британських, американських і європейських університетів (зокрема, з Великобританії, США, Канади, Нідерландів, Сербії, Росії, Польщі).

Під час конференцій протягом 2010-2014 рр. було зроблено 986 доповідей, 2235 робіт надруковані в вигляді тез у відповідних збірниках матеріалів конференцій та понад 360 робіт опубліковані у фахових журналах видавництва «Укрмедкнига».

Налагоджена плідна співпраця з вищими медичними навчальними закладами ряду країн Європи та Америки. Укладені угоди про співпрацю з Віденським медичним університетом (Австрія), університетом Південної Кароліни (США), інститутом Європейської інтеграції (Польща), Шльонською медичною академією (Польща), Словацьким університетом охорони здоров'я (Словачія), Карловим університетом (Чехія) тощо. Ряд науковців університету підвищували свою кваліфікацію в клініках та наукових лабораторіях США, Польщі, Росії, Австрії, Німеччини, Франції, Канади. Протягом 2013/2014 навчального року відділ міжнародних зв'язків організував 68 закордонних відряджень викладачів університету та магістрантів для участі у форумах і конференціях, проходження стажувань, оволодіння досвідом сучасної організації навчального й наукового процесу.

В університеті успішно розвивалась співпраця з вищими навчальними закладами різних країн світу, продовжувалась робота над створенням реноме університетського закладу світового рівня. На даний час кількість зарубіжних партнерів ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» становить 30 закладів:

1. Університет Південної Кароліни Апстейт (Спартанбург, США);
2. Біомедичний інститут університету Клемсона (Клемсон, США);
3. International Career Consulting, Inc. (Нью-Йорк, США);
4. Corbia International (Грінвіль, США);
5. Університет імені Грента Мак Юена (Едмонтон, Канада);
6. Інститут туберкульозу та хвороб легень у Варшаві (Варшава, Польща);
7. Вроцлавський медичний університет (Вроцлав, Польща);
8. Шльонський медичний університет (Катовіце, Польща);
9. Люблінський медичний університет (Люблін, Польща);
10. Вища школа імені Папи Римського Іоанна Павла II (Біла Підляска, Польща);
11. Воеводський Спеціалізований Шпиталь в Білій Підлясці (Біла Підляска, Польща);
12. Святокшиська вища школа у Кельце (Кельце, Польща);
13. Карлів університет у Празі, Перший медичний факультет (Прага, Чехія);
14. Словацький медичний університет (Братислава, Словаччина);
15. Віденський медичний університет (Відень, Австрія);

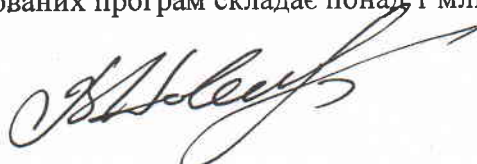

16. Російський національний дослідницький медичний університет імені М. І. Пирогова Міністерства охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації (Москва, Росія);
17. Державний бюджетний освітній заклад вищої професійної освіти «Московський державний медико-стоматологічний університет» Міністерства охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації (Москва, Росія);
18. Державний бюджетний освітній заклад вищої професійної освіти «Воронезька державна медична академія імені М. М. Бурденко» Міністерства охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації (Воронеж, Росія);
19. Державний бюджетний освітній заклад вищої професійної освіти «Кіровська державна медична академія» Міністерства охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації (Кіров, Росія);
20. Федеральна державна установа науки «Центральний науково-дослідний інститут епідеміології» Росспоживнагляду (Москва, Росія);
21. Новосибірський державний медичний університет (Новосибірськ, Росія);
22. Сибірське відділення Російської АМН (Новосибірськ, Росія);
23. Тбіліський державний медичний університет (Тбілісі, Грузія);
24. Державний освітній заклад вищої професійної освіти «Таджицький державний медичний університет імені Абуалі ібні Сіно» (Душанбе, Таджикистан);
25. АТ «Медичний університет Астана» (Астана, Казахстан);
26. Казахська академія спорту та туризму (Алмати, Казахстан);
27. Західно-Казахстанський державний медичний університет імені Марата Оспанова (Актобе, Казахстан);
28. Самаркандський державний медичний університет (Самарканд, Узбекистан);
29. Ургенчський філіал Ташкентської державної медичної академії (Ургенч, Узбекистан);
30. Аль-Хаваш Приватний університет (Хомс, Сирія).

Громадське об'єднання «Міжнародний науково-освітній інноваційно-технологічний консорціум медичних вищих навчальних закладів і вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту», створений за активної участі університету 17.01.2012 р., початково складався з 14 університетів-партнерів. В подальшому, кількість його членів зростала і для більш плідної роботи був створений Web-сайт Консорціуму <http://www.consortium-univ.te.ua>. Інформація на останньому постійно оновлюється, відкрита рубрика «Пропозиції та дискусії», в якій представники університетів-партнерів (натепер це 24 заклади) можуть обмінюватись думками та вносити свої пропозиції.

У 2013 році ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України», подав заявку на участь у міжнародному проекті ERASMUS MUNDUS MEDEA – альянсі медичних університетів, учасниками якого є вищі навчальні медичні заклади Великобританії, Іспанії, Франції, Італії, Австрії, Німеччини, Бельгії, Латвії, Литви, Грузії, Вірменії та Азербайджану. У січні 2014 року підписано угоду про партнерство між університетами, що входять до складу MEDEA (Альянс медичних університетів) в рамках міжнародного проекту ERASMUS MUNDUS. Діяльність даного проекту спрямована на забезпечення підтримки вищих навчальних закладів Європи та несвіропейських країн з метою покращення педагогічного процесу та сприяння у проведенні наукових досліджень.

Проект ERASMUS MUNDUS MEDEA реалізовуватиметься в період з липня 2013 року до липня 2017 року та фінансуватиметься Євросоюзом (ЕАЕСА). Проект фінансуватиме ряд програм академічної мобільності на різних рівнях (для студентів, магістрантів, докторантів, пост-докторські програми тощо), а також ряд програм для академічного та адміністративного персоналу медичних і інших навчальних закладів. Проект MEDEA покриває транспортні витрати, візову підтримку, щомісячні витрати на проживання, житло та медичне страхування заявника. Загальна вартість грантової підтримки від ЕАЕСА представникам ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» для здійснення запланованих програм складає понад 1 млн 500 тис грн.

За підсумками рейтингової оцінки всіх видів діяльності ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» у 2013 році посів перше місце серед вищих медичних навчальних закладів України.

З 01 вересня 2000 року у Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського розпочато підготовку фахівців за професійним спрямуванням «Фармація», в 2001 році – за спеціальністю «Клінічна фармація», а в 2003 році – за спеціальністю «Технологія парфумерно-косметичних засобів».

У 2007 році спеціальності «Фармація» та «Клінічна фармація» акредитовані за найвищим IV рівнем. У 2012 році успішно відбулись повторні акредитації даних спеціальностей за IV рівнем.

Необхідність відкриття фармацевтичного факультету була зумовлена тим, що значна частина функціонуючих у Тернопільській, Рівненській та Хмельницькій областях аптечних установ потребувала значно більшої кількості кадрів із вищою фармацевтичною освітою, що підтверджувала інформація центрів зайнятості при відповідних облдержадміністраціях і статистичних управліннь. Так, тільки в Тернопільській області та у м. Тернопіль здійснюють підприємницьку діяльність велика кількість аптек, аптечних пунктів; на фармацевтичному ринку наявні потужні аптечні мережі, зокрема «Аптека доброго дня», «Борис», «Фармако» тощо; виготовляє різноманітні лікарські засоби ВАТ «Тернофарм». Для більшості перелічених вище суб'єктів характерним є не тільки розширення власної мережі, а й вчасна реакція на стрімкі зміни в галузі фармації, що вимагає постійного професійного вдосконалення та відповідної компетенції наявних спеціалістів. Не дарма у всьому світі провізори/фармацевти користуються девізом «Освіта через все життя». Однак, випуск нових фахівців спеціальності «Фармація» дозволяє значно прискорити запровадження сучасних досягнень фармацевтичної науки в практичну діяльність.

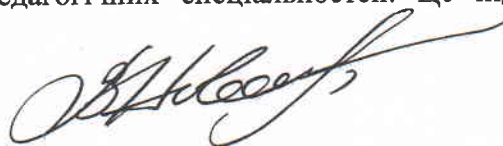
Кінцевою метою підготовки спеціалістів напряму 7.120201 Фармація є забезпечення випуску висококваліфікованих фахівців за різними напрямками, які зможуть самостійно проводити пошук, здійснювати розробку, виготовлення, стандартизацію і відпуск лікарських засобів; працювати на посадах завідувачів аптеки, аптечного складу, фармацевтичного підприємства; бути завідувачами відділу (структурного підрозділу) закладу охорони здоров'я, науковими співробітниками, хіміками-аналітиками, консультантами з ефективності підприємства у сфері фармації, консультантами з раціонального виробництва фармацевтичної продукції, менеджерами та маркетологами, техніками-лаборантами, технологами, лаборантами технічного й спектрального аналізу, комерційними агентами у сфері фармації.

На фармацевтичному факультеті Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського станом на 05.10.2015 року навчається 681 студент, із них – 678 за спеціальністю «Фармація» (236 – за очною (із них 12 – іноземні студенти), 442 – за заочною формою, 3 студентів – за спеціальністю «Технологія парфумерно-косметичних засобів».

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» створив всі необхідні умови для підготовки провізорів, які необхідні сьогодні для фармацевтичної галузі Західного регіону України. Реалізація даного напрямку діяльності здійснюється шляхом засвоєння студентами відповідних дисциплін навчального плану, набуття ними професійних практичних навичок, їх активної участі у науково-дослідній роботі, виконанні дипломних робіт. На всіх кафедрах розроблено необхідне навчально-методичне забезпечення підготовки майбутніх провізорів. Навчальний процес та наукові дослідження забезпечені сучасним обладнанням, апаратурою, субстанціями, реактивами.

Випускаючі кафедри фармацевтичного факультету на сьогодні мають задовільний кадровий потенціал, серед них 3 доктори наук – 2 доктори фармацевтичних, 1 доктор медичних наук та 26 кандидатів фармацевтичних наук, 4 кандидати медичних та 4 кандидати біологічних наук.

Усі викладачі, які залучені до навчального процесу підготовки студентів зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» працюють на постійній основі, є фахівцями відповідних науково-педагогічних спеціальностей. Це підтверджується їхньою базовою

освітою або дисциплінами, що викладалися ними протягом останніх трьох років, а також переліками наукових публікацій і напрямом наукових досліджень на здобуття вчених ступенів.

За останні 5 років, з 2010 року, на базі університету підготовлено і захищено 25 дисертацій – 2 докторські (фармацевтичні та біологічні науки) та 23 кандидатських (20 на фармацевтичні науки, 3 – на біологічні науки). Заплановані і виконуються 4 докторських і 5 кандидатських дисертацій. Активно залучаються до наукової роботи перспективні студенти, які неодноразово були переможцями Всеукраїнських олімпіад, міжнародних конгресів, симпозіумів молодих вчених; більшість студентів мають по 2-3 статті у фахових виданнях. Значно посилено створення наукової школи відкриття у 2006 році магістратури за спеціальністю 8.110201 «Фармація».

Не можна залишати поза увагою стабільні високі результати студентів фармацевтичного факультету на Всеукраїнській студентській олімпіаді з фармації (беруть участь, починаючи із 2004 року), яка включає 6 випускаючих навчальних дисциплін, де беруть участь понад 20 учасників з усіх фармацевтичних факультетів України. Даний показник є рейтинговим для кожного навчального закладу.

Студенти фармацевтичного факультету спеціальностей протягом всіх років займають призові місця або знаходяться у першій п'ятірці за результатами ліцензійних тестових іспитів «Крок-1 та Крок-2. Фармація».

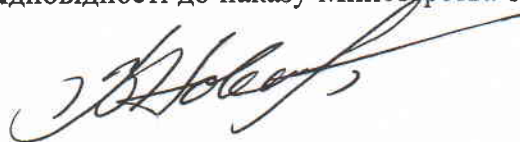
Викладачі і студенти факультету активно співпрацюють з іншими навчальними закладами і фармацевтичною спільнотою. Традиційним стало проходження практики нашими студентами в східних областях України, зокрема із контролю якості лікарських засобів на базі ЗДМУ, а практики з технології лікарських косметичних засобів на фабриці «Ефект» та у Національному фармацевтичному університеті м. Харків. В свою чергу студенти Запорізького державного медичного університету та Національного фармацевтичного університету проходять практику з фармакогнозії на базі НОК «Червона калина».

У рамках розширення співпраці з Вроцлавським медичним університетом (Польща) цього року вперше на виробничу практику запросили студентів фармацевтичного факультету. Тут улітку її пройшли в результаті конкурсного відбору кращі студенти фармацевтичного факультету Марія Усенко, Артур Шленський, Тетяна Атаманчук та Еміль Шленський. За час практики студенти ознайомилися з роботою двох видів аптек: apteka szpitalna – така, що працює безпосередньо в лікарні та apteka otwarta, тобто звичайна, яка може бути приватною або державною. Зауважили багато відмінностей у роботі українських та європейських аптек. Відвідали лекції про зелену хімію та економіку інновацій. Мали нагоду завітати до надсучасних бібліотеки, лекційної та конференц-зали, в останній з яких були присутніми на захисті магістерських робіт.

Студенти фармацевтичного факультету активно залучені до наукової роботи, приймають участь в наукових всеукраїнських та міжнародних конференціях, зокрема щорічних Міжнародних конференціях студентів і молодих вчених у м. Тернополі і м. Харкові, на Всеукраїнських фармацевтичних конференціях, на міжнародній науковій конференції «DUBAI INTERNATIONAL PHARMACEUTICALS AND TECHNOLOGIES CONFERENCE AND EXHIBITION – DUPHAT» (м. Дубай, ОАЕ, 2014, 2015 рр.), де отримували відзнаки та нагороди, що підтверджено сертифікатами та грамотами. Для публікацій результатів наукових досліджень видаються науково-практичні журнали «Фармацевтичний часопис» та «Здобутки клінічної і експериментальної медицини», які включені до затвердженого ДАК України переліку видань з фармацевтичних наук.

Викладачами факультету тільки протягом 2015 року видано 53 статті (з них 8 – у іноземних журналах), 76 тез, 2 монографії, оформлено 19 актів впровадження, отримано 1 патент на корисну модель.

У березні 2012 року в Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського у відповідності до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту

України від 13.10.2011 року за № 1187 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук у 2011/2012 навчальному році» було проведено II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку «Фармацевтичні науки». Студентки 5 курсу фармацевтичного факультету ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» Волянська Н., Колеснік О. отримали дипломи II ступеня.

В 2012/2013 навчальному році три представники фармацевтичного факультету ТДМУ імені І. Я. Горбачевського вибороли призові місця на підсумковій науково-практичній конференції Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук з напрямку «Фармацевтичні науки».

В ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» 28 березня 2014 року у відповідності до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 09.09.2013 року за № 1281 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук у 2013/2014 навчальному році» було проведено II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку «Фармацевтичні науки». Диплом II ступеня отримала студентка IV курсу ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» Данилюк Богдана Богданівна.

Студентка IV курсу фармацевтичного факультету Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Тетяна Атаманчук здобула третє місце на другому етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Фармацевтичні дисципліни». Конкурс відбувся 25 березня 2015 року на базі Національного медичного університету імені О. Богомольця.

Працівники фармацевтичного факультету у відповідності до плану науково-дослідних робіт ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» були виконавцями ініціативної теми «Фармакоекономічне обґрунтування створення, отримання, розробки субстанцій лікарських речовин і лікарських засобів на основі продуктів хімічного синтезу й біологічно активних речовин рослинного походження, їх стандартизація та фармакологічне вивчення» (№ державної реєстрації 0111U003756). Натепер, дана тема завершена, підготовлений звіт до МОЗ України, який затверджений у встановленому порядку. В подальшому, на факультеті планується виконання вже двох ініціативних НДР.

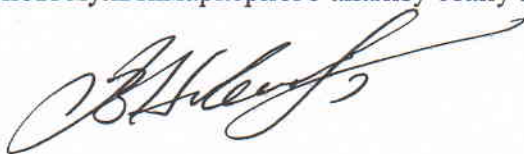
Професорсько-викладацьким складом випускаючих кафедр за останні п'ять років видано: 1 підручник, 1 посібник, 20 збірників тестових завдань, 3 монографії з грифом МОН, понад 250 методичних вказівок. Натепер науково-педагогічні працівники факультету залучені до написання національних підручників із відповідних профільних дисциплін.

На кафедрах та в бібліотеці існують достатні фонди навчальної літератури з відповідних дисциплін, як на паперових носіях так і в комп'ютерному варіанті. На кафедрі управління та економіки фармації створений міжкафедральний методичний кабінет, який забезпечений сучасною літературою на українській, російській та англійській мовах з актуальних питань фармації.

Всі дисципліни навчального плану підготовки провізорів на 100 % забезпечені підручниками, посібниками, методичними вказівками, рекомендаціями до підготовки дипломних робіт.

Слід зазначити прекрасні побутові умови проживання студентів, інтернів, магістрантів. Гуртожитки університету на огляді-конкурсі зайняли I місце серед гуртожитків ВНЗ м. Тернополя.

Указом Президента України від 16.11.2012 року № 642 «Про присудження щорічних премій Президента України для молодих вчених 2012 року» завідувачу кафедри загальної хімії ТДМУ імені І. Я. Горбачевського, доктору біологічних наук Г. І. Фальфушинській присуджено премію за цикл праць «Оцінка та прогноз біоризиків водного середовища в Україні та Білорусії на основі мультимаркерного аналізу стану водних тварин».

Експертною комісією перевірено засновницькі документи та галузеві стандарти освіти. В наявності є статут, свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) та довідка про включення до єдиного державного реєстру підприємств і організацій України, яка видана Державному вищому навчальному закладу «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» Тернопільським обласним Управлінням статистики, а також освітньо-кваліфікаційна характеристика та освітньо-професійна програма підготовки фахівців зі спеціальності 7.12020101 «Фармація».

Комісія зазначає, що в цілому як за змістом, так і за структурою представлені ТДМУ імені І. Я. Горбачевського матеріали відповідають державним акредитаційним вимогам.

2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

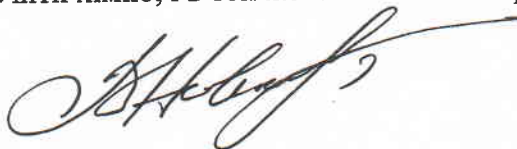
Формування контингенту студентів здійснюється у відповідності до вимог інструктивних матеріалів Міністерства освіти і науки та МОЗ України та включають накази ректора з питань прийому, протоколи засідань приймальної комісії, розклади іспитів, статистичні звіти, журнали реєстрації документів абітурієнтів, екзаменаційні матеріали, тощо.

Правила прийому та інформація про університет розміщені на Web-порталі (<http://www.tdmu.edu.te.ua>) та друкуються в обласній пресі: «Вільне життя», «Медична академія», інших періодичних виданнях.

В університеті постійно впроваджуються нові форми і методи профорієнтаційної роботи. Зокрема, створені рекламні відеофільми українською та англійською мовами про умови навчання, життя і побуту студентів медичного університету. В фільмі відображені епізоди творчості, відпочинку студентів на базі спортивно-оздоровчого комплексу «Червона калина», ознайомлення студентів з історичною спадщиною українського народу – відвідання музею І. Я. Горбачевського, музею-фортеці в м. Збараж, відвідання художньої галереї. Ці фільми неодноразово демонструвались на студіях телебачення різних областей України і в країнах далекого зарубіжжя. Значна увага в університеті приділяється такій формі профорієнтаційної роботи, як проведення виїзних «Днів відкритих дверей», які були організовані спільно з Управлінням охорони здоров'я облдержадміністрацій Тернопільської, Волинської, Рівненської, Житомирської і Хмельницької областей. В обласні центри та в деякі країни СНД, Польщу були своєчасно направлені тексти оголошень у засоби масової інформації про умови вступу до університету та дати проведення «Дня відкритих дверей». Голова приймальної комісії та відповідальний секретар виступали у прямому ефірі по радіо та телебаченню, де знайомили слухачів та телеглядачів з умовами вступу до ДВНЗу.

Працівники фармацевтичного факультету активно долучаються до роботи з абітурієнтами. Так, надзвичайно ефективною і дієвою формою професійного відбору серед абітурієнтів та обдарованої молоді є функціонування гуртків, секцій, творчих лабораторій МАН України.

16 жовтня 2013 року в «Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» відбулася посвята у ліцеїсти учнів Тернопільського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів – медичний ліцей №15». Університет з великою увагою поставився до формування медичного ліцею у Тернополі і доклав значних зусиль для формування як його матеріально-технічної бази, так і методично-організаційного забезпечення. Так, на базі медичного ліцею працює навчально-практичний центр, у якому надаватиметься медична допомога мешканцям прилеглих мікрорайонів міста. Також університет здійснив сучасне переоснащення трьох визначальних у медичному ліцеї класів – біології, хімії та інформатики. Адже дисципліни біологія та хімія є профільними для вступу в медичний університет. Так, деканом фармацевтичного факультету доц. Коробком Д. Б. розроблена робоча програма і всі необхідні матеріали для лекцій та практичних занять для ліцеїстів з дисципліни «хімія», а також двічі в тиждень доц. Коробком Д. Б. проводяться практичні заняття, що дають можливість учням Тернопільського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів – медичний ліцей №15» більш глибоко вивчити хімію, і в той же час полюбити фармацію.

Особлива увага спрямована на профорієнтаційну роботу серед сільської молоді різних областей. Так, від Тернопільської філії МАН України в Підгаєцькому районі працює філія творчої лабораторії «Фармація» для місцевих школярів.

З метою збереження контингенту студентів на факультеті здійснюється ряд заходів, посилюючих мотивацію студентів до оволодіння знаннями, проводиться індивідуальна робота викладачами, деканом та його заступником із студентами.

Не менше двох разів на рік на засіданні ректорату заслуховується питання щодо підготовки до нової вступної компанії.

Реформування вищої освіти в Україні позначилось і на формуванні контингенту студентів на бюджетне навчання та навчання на контрактній основі і в ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України». Обсяги набору студентів визначаються МОЗ України з урахуванням існуючих і перспективних потреб в кадрах, можливостей університету організувати навчальний процес на сучасному науково-методичному рівні.

Після впровадження вступу до ВНЗ за сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти університет неухильно дотримується встановлених вимог. Університет дотримується визначених обсягів ліцензованих наборів на перший курс. Ця тенденція зберігається впродовж усіх років.

Комісія відмічає, що прийом студентів на спеціальність 7.12020101 «Фармація» здійснювався відповідно до діючих нормативних документів на базі повної середньої або середньої спеціальної освіти.

3. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Експертною комісією перевірено навчально-методичний комплекс спеціальності, що акредитується. До складу навчально-методичного комплексу спеціальності 7.12020101 «Фармація» входять освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, навчальний план, робочі програми з усіх дисциплін, програми практики, положення про дипломну роботу, тематики курсових робіт.

Робочі навчальні плани розроблені відповідно до освітньо-професійної програми та навчальних планів і затверджені ректором університету.

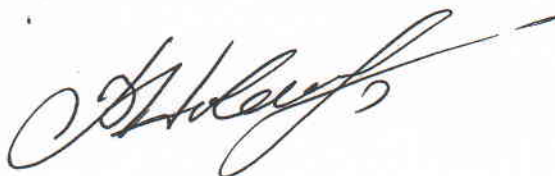
Навчальний план освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» виконується в повному обсязі. Всі лекції для студентів на фармацевтичному факультеті читаються з використанням мультимедійної техніки. Лекції з дисциплін навчального плану читають лише професори і доценти з відповідною фаховою освітою.

Графік навчального процесу розробляється на навчальний рік відповідно до робочого навчального плану. Графік передбачає дотримання термінів навчання, проходження практик та канікул і відповідає вимогам типового навчального плану та нормативних документів.

Розклад занять складено на підставі робочого навчального плану та відповідно до інструктивних листів і рекомендацій МОН і МОЗ України. Розклад проведення лекцій, семінарів, практичних занять в повному обсязі забезпечує виконання робочого навчального плану та програм навчальних дисциплін. Розклад складається на кожен рік за стабільним принципом.

Згідно з розкладом занять розроблена і затверджена організаційно-планова документація: розклади проведення семестрових іспитів, консультацій, графік захисту курсових робіт.

Навчальний процес зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» з напрямку 1202 «Фармація» здійснюється в формі лекцій, практичних занять, консультацій, самостійної позааудиторної роботи студентів. Обсяг навчальних годин, що відводиться на позааудиторну самостійну роботу, визначається діючими робочими навчальними планами кожної кафедри. Ним передбачається розвиток індивідуальних навичок самостійного творчого пізнання дисципліни, як основи майбутньої професійної діяльності, що контролюється кафедрою при складанні студентом, заліків, підсумкових занять тощо.

Підготовка провізорів – багатопланова і передбачає засвоєння матеріалу на рівні знань, умінь та практичних навичок. Досягти мети можна лише при чіткій організації цього процесу. Тому на кожній кафедрі видані необхідні методичні вказівки, рекомендації та посібники, а також робочі програми з усіх дисциплін навчального плану, які крім переліку теоретичних питань, включають перелік практичних навичок (матрикулів, здача яких є обов'язковою до виконання). Всі, необхідні для якісної підготовки навчально-методичні матеріали є на *Web*-порталі університету.

В університеті з 2006 року функціонує сучасний *Web*-портал, розроблений з використанням технологій PHP, MySQL, Firebird (<http://www.tdmu.edu.te.ua>). В мережі *Intranet* доступні на 3-х мовах (українською, російською і англійською) як навчально-методична документація (розклади занять та лекцій, робочі програми з дисциплін, методичні вказівки, графіки чергувань викладачів і ін.), так і сучасна мультимедійна інформація навчального характеру (аудіо- та відеозаписи лекцій, презентації лекцій, матеріали для підготовки студентів до лекцій, матеріали для підготовки студентів до практичних занять з фотографіями, рисунками та відеоматеріалами, методичні вказівки, інструкції щодо виконання практичних навичок, електронні підручники, навчальні таблиці, відео- та аудіо-матеріали, віртуальні програми). В мережі *Intranet* на *Web*-порталі для студентів фармацевтичного факультету всіх спеціальностей розміщено робочі навчальні програми, матеріали для підготовки до занять, до лекцій, методичні вказівки, навчальні таблиці, відеофільми, мультимедійні лекції, тощо, які постійно оновлюються. Запроваджено тестування студентів в системі Moodle, де на кожне заняття розроблено від 100 до 250 тестових завдань різного рівня складності. Це – сучасний інноваційний прорив для якісного оволодіння знань майбутніми фахівцями. Електронна система тестування дозволяє щоденно контролювати навчання студентів і проводити усі види контролю, в тому числі модульний та екзаменаційний. Особливим є те, що на *Web*-порталі активно працюють студентський і викладацький форуми, де відкриваються та обговорюються актуальні питання із університетського життя і не тільки.

Таке методичне забезпечення навчального процесу сприяє впровадженню оптимальної форми проведення занять, виконанню повного обсягу самостійної та індивідуальної роботи, достатньому рівню засвоєння програмного матеріалу.

З метою удосконалення практичної підготовки майбутніх спеціалістів та засвоєння практичних навичок у всіх робочих навчальних програмах розроблений обов'язковий для засвоєння студентами їх перелік. З 01 вересня 2007 року введено в дію матрикули практичних навичок для кожного курсу, навички з яких студент обов'язково має засвоїти протягом навчального року. Як контроль засвоєння практичних навичок розроблено об'єктивно-структурований практичний іспит (ОСПІ). Це своєрідний підсумковий контроль з важливих дисциплін, вивчення яких закінчується в поточному семестрі. Незасвоєння практичних навичок, включених в матрикул, та нескладання ОСПІ розглядається як невиконання вимог навчального плану.

Закріплення практичних навичок, набутих студентами під час аудиторних занять та самостійної позааудиторної роботи відбувається при проведенні практик. Головні завдання практики – закріплення знань, умінь і навичок в умовах практичної діяльності на базах аптек, складів, фармацевтичних фірм, заводів і фабрик.

Стажування провізорів є невід'ємною частиною навчального процесу і здійснюється відповідно до навчального плану, програми та наказу МОЗ України. Стажування студенти проходять на робочих місцях провізора. Базами практики є аптеки, фармацевтична фабрика, фармацевтичні фірми, аптечні склади, кабінети фармацевтичної інформації, власна навчальна аптека фармацевтичного факультету.

Отже, зміст підготовки фахівців зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» з напряму 1202 «Фармація» повністю відповідає державним вимогам вищої освіти.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Організацію та зміст навчального процесу координують навчальний і науковий відділи, а затверджує розроблені заходи Вчена рада університету, на засіданнях якої переважна кількість розглянутих питань стосується в тій чи іншій мірі безпосередньо організації та якості проведення навчального процесу, визначення основних напрямків подальшого розвитку та вирішення кардинальних проблем його всебічного забезпечення.

До складу навчально-методичного комплексу спеціальності 7.12020101 «Фармація» напрямку підготовки 1202, «Фармація» входить освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, навчальний план, навчальні програми з дисциплін, підручники, практичні посібники та методичні вказівки до їх виконання.

Навчальний план виконується в повному обсязі. Університет має методичне забезпечення з усіх дисциплін навчального плану: робочі навчальні програми, методичні матеріали, що забезпечують послідовні етапи навчального процесу (календарно-тематичні плани викладання дисциплін, методичні вказівки та рекомендації щодо обслуговування різних форм організації навчального процесу, завдання та тести для проведення контрольних робіт та самостійної роботи студентів, базу тестів для проведення семестрових іспитів), програму виробничої практики студентів.

З метою ефективного проведення занять кожним викладачем створені комплекси навчально-методичного забезпечення дисципліни (робочі навчальні програми, тексти лекцій, інструкції до практичних занять, методичне забезпечення тематичного і підсумкового контролю знань, вмінь та навичок студентів, матеріали для організації самостійної позааудиторної роботи студентів тощо). Усі методичні документи розглянуті та обговорені на засіданнях відповідних предметних (циклових) комісій.

У кожному навчально-науковому інституті, теоретичній та клінічній кафедрі університету створено бібліотеки, які забезпечені сучасною літературою – підручниками, посібниками, компакт-дисками та науковими журналами, які випускає видавництво «Укрмедкнига». Крім того, на кафедрах існують достатні фонди навчальної літератури з дисциплін, як у формі друкованої продукції (наприклад методичні вказівки, розрахункові та ситуаційні задачі з еталонами відповідей, матеріали ДЕКу, матеріали підготовки до Крок-1, 2) так і у формі комп'ютерних версій. Студенти мають змогу одержати навчальну літературу також у бібліотеці університету. На Web-порталі університету розміщені матеріали для підготовки до лекцій і занять, які містять малюнки, схеми, табличний матеріал, діаграми, відеофільми, посилання на Інтернет-ресурси, робочі програми, методичні вказівки тощо.

Навчально-методичний блок з кожної дисципліни, яка вивчається в ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України», складається з підручника, посібника, методичних рекомендацій. 100 % дисциплін забезпечені навчально-методичною літературою. Бібліотекою університету придбані підручники і посібники, які вийшли у видавництві «Нова книга» (м. Вінниця), «Золоті сторінки» (м. Харків). Всі підручники та посібники, які були видані видавництвом «Укрмедкнига», або за письмовою угодою з автором мають електронну версію. За домовленістю з видавництвом «Укрмедкнига» готуються до видання окремі розділи з дисциплін, де рівень оновлення навчальної літератури недостатній. Важливою складовою успішного навчання залишається забезпечення студентів підручниками, навчальними посібниками, атласами та монографіями. Загальний книжковий фонд бібліотеки станом на 31.12.2014 року нараховував 399810 примірників.

На основі здобутого досвіду американських і європейських вищих медичних навчальних закладів в університеті запроваджено нову форму організації навчального процесу за кредитно-модульною системою із застосуванням методик «єдиного дня», ліній практичних навичок, практично-орієнтованої Z-системи навчання, мережевої навчальної системи на основі Інтернет-технологій, яка є аналогом сучасної європейської системи

(Віденський медичний університет) і корінним чином відрізняється від прийнятої в інших українських університетах.

При університеті продовжує функціонувати видавництво «Укрмедкнига», яке є базовим для ЦМК з ВМО МОЗ України. За звітні роки видавництвом виконана значна робота. У попередньому навчальному році видано 11 підручників, 16 (у т. ч. 1 англійською мовою) навчальних посібника, 3 монографії, 30 методичних рекомендацій та вказівок.

Комісія відзначає, що студенти спеціальності 7.12020101 «Фармація» на пряму підготовки 1202 «Фармація» на 100 % забезпечені літературою.

Всі лекції для студентів на фармацевтичному факультеті читаються з використанням мультимедійної техніки.

Отже, навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки фахівців спеціальності 7.12020101 «Фармація» повністю відповідає вимогам з акредитації відповідної спеціальності.

5. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ

В університеті сформовано висококваліфікований професорсько-викладацький склад. Усі кафедри, на яких викладаються базові дисципліни, очолюють доктори наук.

Навчальний процес підготовки фахівців зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» на пряму підготовки 1202 «Фармація» забезпечують викладачі кафедр медичного, фармацевтичного факультетів та факультету іноземних студентів ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України».

За штатним розкладом навчальний процес підготовки фахівців зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» на фармацевтичному факультеті ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» забезпечують 48 осіб, з них на постійній основі працює 48 осіб (100 %).

Підготовку фахівців зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» здійснюють 24 кафедри. Всі викладачі, які залучені до навчального процесу і працюють на постійній основі, є фахівцями відповідних науково-педагогічних спеціальностей. Це підтверджується їх базовою освітою або переліком дисциплін, що викладалися ними протягом останніх трьох років, або їх науковими публікаціями.

Підготовку фахівців зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» здійснюють 4 випускаючі кафедри: кафедра управління та економіки фармації з технологією ліків, кафедра фармацевтичної хімії, кафедра фармакогнозії з медичною ботанікою, кафедра клінічної фармації.

За останні 5 років, з 2010 року, на базі університету підготовлено і захищено 25 дисертацій – 2 докторські (фармацевтичні та біологічні науки) та 23 кандидатських (20 на фармацевтичні науки, 3 – на біологічні науки). Заплановані і виконуються 4 докторських і 5 кандидатських дисертацій. Випускаючі кафедри фармацевтичного факультету на сьогодні мають задовільний кадровий потенціал, серед них 3 доктори наук – 2 доктори фармацевтичних і 1 доктор медичних наук, 26 кандидатів фармацевтичних наук, 4 кандидати медичних та 4 кандидати біологічних наук.

Виконують дисертаційні роботи: 4 докторські – Коробко Д., Шанайда М., Марків І., Дмухальська Є. та 5 кандидатських – випускники нашого факультету, магістри фармації або клінічної фармації, відмінники навчання.

Кафедрою фармацевтичної хімії ведуться дослідження з питань пошуку біологічно активних сполук, розробки методів стандартизації лікарських засобів, створення (виділення) нових субстанцій лікарських речовин – синтетичних і природного походження, фармакологічного вивчення нових субстанцій лікарських речовин, проблем хіміко-токсикологічного аналізу. Кафедра фармакогнозії з медичною ботанікою працює над проблемою фармакогностичного та фітохімічного дослідження рослинної сировини (чорниці, хрону, конюшини, пирію). Кафедрою управління та економіки фармації з технологією ліків розробляється технологія лікарських форм (таблетки, трансдермальні системи), фармакотехнологічні методи аналізу лікарських речовин в готових лікарських

формах, вивчення ринку і фармакоекономіка окремих фармакотерапевтичних груп. Кафедра клінічної фармації проводить фармакотерапевтичні дослідження певних фармакологічних груп лікарських засобів.

Курси підвищення кваліфікації пройшли всі викладачі, які приймають участь у підготовці провізорів; документи, що підтверджують даний факт, комісією перевірені.

Комісія відмічає, що склад науково-педагогічних кадрів, задіяних в підготовці спеціалістів фармації, відповідає вимогам до акредитації.

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

У ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України» створено належну матеріально-технічну базу, яка відповідає вимогам підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «магістр».

Університет займає площу 8,2 га, на яку одержав Державний акт на право постійного користування.

Загальна площа навчальних корпусів та гуртожитків складає 128265,61 м², в тому числі площа навчальних корпусів теоретичних кафедр університету складає 33178,2 м², площа клінічних баз становить 66753,1 м², тобто у розрахунку на одного студента денної форми навчання загальна площа приміщень складає – 24,7 м², що відповідає існуючим нормативам.

Так, першого вересня в університеті відбулося відкриття нового корпусу, розташованого за адресою: вулиця Дорошенка, 7. Тепер тут працюватимуть викладачі п'яти кафедр університету. Це означає, що площі університету збільшилися на 1600 квадратних метрів. Отже, незважаючи на важку ситуацію в країні, вищий навчальний заклад продовжує розвиватися.

Навчальні корпуси, гуртожитки та інші споруди завдяки своєчасному капітальному та поточному ремонтам підтримуються в належному стані.

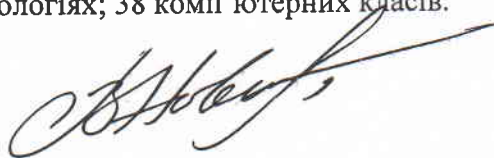
В університеті створений власний меблевий цех, що сприяє забезпеченню гуртожитків та навчальних корпусів сучасними аудиторними та офісними меблями.

За останні роки з високою якістю і при відповідному дизайнерському оформленню виконаний капітальний ремонт приміщень кафедри анатомії та приміщень для зберігання фізичних тіл тієї ж кафедри, проведено ремонт приміщень віварію, курсу технології ліків та науково-дослідної лабораторії. В 2015 році закінчено капітальний ремонт приміщень кафедр фармацевтичної хімії, фармакогнозії з медичною ботанікою, управління та економіки фармації з технології ліків по вул. Руській, 36. Виконано поточний ремонт з підготовки до нового навчального року гуртожитків № 1-4 та навчальних корпусів. Проведено ремонт адміністративного корпусу та усіх його навчальних лабораторій, здійснено надбудову другого поверху бібліотеки університету площею 404,2 м². На даний час розроблена матеріально-технічна документація для введення в експлуатацію нового навчального корпусу по вул. Пирогова 14а площею 1650 м², який забезпечуватиме навчальний процес для студентів стоматологічного факультету та проводитиметься добудова адміністративного корпусу загальною площею 3561,14 м². Проведено ремонт в спортивному корпусі університету.

У 2013-14 роках з позабюджетних коштів придбано сучасне навчально-лабораторне та наукове обладнання на суму 1614,7 тис грн.

Сучасне медичне, діагностичне обладнання та наукова апаратура використовується в консультативно-лікувальному центрі, міжкафедральній клінічній лабораторії, ЦНДЛ та спеціалізованих лабораторіях університету.

На всіх факультетах та кафедрах Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського створено матеріально-технічну базу, необхідну для впровадження сучасних інформаційних технологій, яка включає: 24 інтерактивних дошки, 86 мультимедійних систем; 16 комп'ютерів-серверів; 1276 комп'ютер-клієнт; 46 електронних інформаційних ресурсів (електронні читальні зали з вільним безпроводним інтернет-доступом), мережеве та комутаційне обладнання, що повністю ґрунтується на оптиковолоконних технологіях; 38 комп'ютерних класів.

Прокладені оптоволоконні лінії до клінічних кафедр, розташованих у найвіддаленіших куточках міста, завершено процес формування університетської комп'ютерної мережі на новій технологічній основі, досягнуто кількісне співвідношення комп'ютер – студент : 1:4, що переважає середньоевропейський показник.

Система відеоконференцз'язку університету дає можливість підключити одночасно в *on-line* режимі 6250 абонентів. Відеоконференцз'язок використовується не тільки для проведення конференцій, дистанційних лекцій, але й міжкафедральних бліц-нарад під час перерв за участю всіх викладачів кафедр.

У державному вищому навчальному закладі «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» для проживання студентів існує 4 гуртожитки загальною площею 19151,50 кв м, де проживають студенти, аспіранти та слухачі факультету післядипломної освіти. Місцями в гуртожитках забезпечені 90 % бажаючих студентів.

Для забезпечення харчування студентів створений комплекс студентського харчування, яким охоплені всі теоретичні корпуси університету, також відкрито буфети та їдальні, загальна площа яких 963,57 кв м.

Для забезпечення відпочинку студентів в університеті функціонує навчально-оздоровчий центр «Червона калина» із санаторієм-профілакторієм, готелем, для проведення наукових форумів – актовий зал на 300 осіб, конференц-зал на 60 осіб, зал для семінарів на 25 осіб.

Спортивна база університету включає 3 спортивні зали, два тренажерні зали, 2 ігрових майданчики (на базі «Червона калина»), шаховий клуб, 1 плавальний басейн (знаходиться на території НОК «Червона калина»).

Для занять спортом функціонує спортивний комплекс та навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина» з басейном, тенісним кортом і спортивними майданчиками для занять волейболом, міні-футболом тощо.

Відповідно до чинного законодавства в університеті кожен рік складається колективна угода між адміністрацією та профспілковим комітетом, який представляє інтереси студентів і співробітників. Вирішення питань соціального захисту співробітників і студентів проходить у тісній взаємодії між адміністрацією, профспілкою, консультативною радою, студентською радою, радою наставників.

З метою поліпшення стану здоров'я співробітників і студентів університету, покращення профілактики захворювань та раннього виявлення і лікування хвороб для співробітників один раз в два роки, а для студентів щорічно проводиться диспансеризація на базі консультативно-лікувального центру університету, в якому також ведеться прийом, обстеження і лікування студентів висококваліфікованими спеціалістами професорсько-доцентського складу. Працівники та студенти університету обслуговуються в умовах центру безкоштовно.

Для забезпечення культурно-масового дозвілля студентів в університеті використовується 2 актових зали, 3 конференц-зали, 1 медичний пункт, лікувально-діагностичний центр.

З усього вищенаведеного можна зробити висновок, що у цілому матеріально-технічне забезпечення навчального процесу державного вищого навчального закладу «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» за всіма параметрами відповідає чинним нормативам. Технічні засоби навчання та наявні навчальні площі забезпечують проведення всіх видів занять за навчальним планом на сучасному рівні.

7. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Наукова робота університету організовується та проводиться у відповідності до плану наукової діяльності, затвердженого відповідним рішенням Вченої ради.

Якість та ефективність підготовки майбутніх фахівців залежить від якісного складу науково-педагогічних кадрів закладу освіти. Університет за даним показником займає одну з провідних позицій в Україні.

Слід зазначити чітку позицію керівництва, згідно якої наявність на кафедрах досвідчених викладачів (навіть пенсійного віку) дозволяє молодим працівникам швидше набувати необхідного професійного досвіду та навичок наукової роботи.

В університеті вже тривалий час успішно функціонують докторантура та аспірантура. Докторантура відкрита за спеціальністю 14.00.00 – медичні науки, 14.01.00 – клінічна медицина, 14.03.00 – теоретична медицина і 03.00.00 – біологічні науки, аспірантура – за вказаними вище спеціальностями та 14.02.00 – профілактична медицина. Крім того, в навчальному закладі зареєстровані дві спеціалізовані вчені ради, діяльність яких надзвичайно важлива з точки зору підготовки наукових кадрів.

На засіданнях спеціалізованої вченої ради Д 58.601.01 проходять захисти докторських та кандидатських робіт за спеціальностями: 14.01.03 – хірургія; 14.03.01 – нормальна анатомія (медичні науки); 14.03.01 – нормальна анатомія (біологічні науки); 14.03.04 – патологічна фізіологія.

Спеціалізована вчена рада К 58.601.02 приймає до розгляду та проводить захисти дисертації на здобуття наукового ступеня кандидатів медичних наук за спеціальностями 14.01.01 – акушерство та гінекологія, 14.01.10 – педіатрія.

Науковці університету залучені до виконання 27 комплексних науково-дослідних робіт, з них 3 фінансуються МОЗ України і 24 – ініціативні (пошукові) теми.

Працівники фармацевтичного факультету є виконавцями досліджень, які стосуються основних напрямків фармацевтичної науки: пошуком, розробкою технологій одержання оригінальних субстанцій лікарських речовин та препаратів, біологічно активних добавок на основі власноруч синтезованих сполук й різноманітної рослинної сировини, стандартизацією новостворених засобів для корекції відповідних патологічних станів, проведенням певних фармакологічних випробувань та ін.

Так, співробітниками кафедри фармацевтичної хімії опрацьовуються питання одержання (вилучення) субстанцій потенційних лікарських речовин синтетичного і природного походження, біохімічного та фармакологічного скринінгу останніх, а також розробки і удосконалення методик стандартизації та хіміко-токсикологічних досліджень вже відомих й нових лікарських засобів. Тематика кафедри фармакогнозії – макро-, мікроскопічний аналіз, виділення і стандартизація діючих складових із перспективної рослинної сировини (родів: айстри, перстачу, любистку, чорнобривців, липи, настурції тощо).

Викладачами кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків розробляються технології лікарських форм (таблетки, капсули, трансдермальні системи), вивчаються ринки збуту та здійснюється фармакоекономічна оцінка окремих фармакотерапевтичних груп препаратів медичного призначення.

Слід зазначити, що працівники факультету приймали активну участь в 3-х НДР, виконання яких завершилось у 2007 та 2010 роках (2) («Фармакогностичне вивчення деяких лікарських рослин», «Пошук, організаційно-технологічні та фармакоекономічні дослідження і стандартизація лікарських засобів і біологічно активних добавок різних фармакотерапевтичних груп», «Фармакогностичний аналіз та вивчення фармакологічної дії біологічно активних речовин лікарських рослин в експерименті» відповідно). Активна співпраця за даними напрямками спостерігалась із представниками медичного факультету.

Факультет плідно співпрацює з науковими, навчальними, лікувальними закладами та фармацевтичними підприємствами, такими як Національний фармацевтичний університет, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Запорізький державний медичний університет, Національний університет «Львівська політехніка», Інститут стоматології (м. Одеса), корпорація «Артеріум», НВТ «Борщагівський ХФЗ», ТОВ «Тернофарм» (м. Тернопіль) тощо.

Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського має досить потужну наукову базу, оснащену сучасною апаратурою (5 науково-дослідних лабораторій, які акредитовані і сертифіковані для проведення відповідних випробувань).

Викладачі фармацевтичного факультету також активно займаються винахідницькою роботою. За останні роки отримано 28 патентів та 10 інформаційних листів.

Варто зазначити, що опубліковувати результати власних досліджень співробітники вищих навчальних та науково-дослідних закладів можуть в 13 журналах, які видаються університетом; з них 12 – внесено до переліку ВАК («Фармацевтичний часопис», «Шпитальна хірургія», «Інфекційні хвороби», «Вісник наукових досліджень», «Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України», «Медична хімія», «Медична освіта», «Здобутки клінічної і експериментальної медицини», «Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології», «Медична інформатика та інженерія»).

Університет наказом Міністерства охорони здоров'я України від 07 серпня 2008 р. за № 435 призначений Головною організацією метрологічної служби МОЗ України (далі – ГОМС) з метою вдосконалення робіт із забезпечення єдності вимірювань у вищих медичних навчальних закладах та науково-дослідних інститутах, що підпорядковані МОЗ України. Базою для виконання функцій ГОМС є метрологічна служба університету, яка відповідно до галузі атестації розпочала свою діяльність.

Працює експертна комісія з організації та проведення атестації вимірювальних лабораторій згідно розробленої програми перевірки відповідності наукових лабораторій критеріям атестації, установленим щодо робіт з проведення вимірювань у сфері поширення державного метрологічного нагляду в галузі охорони здоров'я.

За період 2010-2014 р.р. атестовано 24 вимірювальні лабораторії, постійно надається методична та консультативна допомога фахівцям метрологічних служб закріплених за ГОМС МОЗ ТДМУ закладів та установ.

З метою досягнення єдності вимірювань, достовірності отриманих результатів досліджень метрологічним забезпеченням охоплені всі планові науково-дослідні та дисертаційні роботи, лікувальний процес та друкowana продукція, діяльність господарської частини.

Як і в попередні роки, продовжувався пошук шляхів удосконалення форм і методів організації винахідницької роботи. Відповідно до сучасного стану розвитку світового науково-технічного прогресу постійно підвищується й винахідницький рівень виконаних в університеті авторських розробок. Цьому значною мірою сприяє впровадження ефективної системи експертної оцінки науково-дослідних робіт на всіх етапах виконання: від планування до завершення і впровадження результатів.

До найбільш конкурентноспроможних слід віднести пристрій, розроблений на кафедрі загальної хірургії з комбустіологією (науковий керівник, проф. В. В. Бігуняк). Асистент А.О. Ковальчук розробив дерматом нового покоління із змінними головками одноразового використання, що має важливе протиепідеміологічне значення в профілактиці зараження ВІЛ-СНІД інфекціями та гепатитами. Пристрій демонструвався на всесвітніх виставках в Гаазі (Нідерланди) та Дюссельдорфі (Німеччина). Розробка знайшла визнання і викликала значний інтерес як в комбустіологічних відділеннях України, так і в країнах Європи та США.

Для оптимізації студентської наукової роботи в університеті започатковані наступні програми: «Студентська наука і профорієнтаційне навчання»; «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації», в яких приймають участь і студенти фармацевтичного факультету.

Навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина» активно використовується для проведення науково-практичних конференцій, з'їздів, конгресів. Щорічно організовується близько 30 даних заходів. В роботі наукових форумів беруть участь науковці та практичні лікарі з провідних науково-дослідних та лікувально-профілактичних установ з усіх регіонів

України, а також дослідники з Сполучених Штатів Америки, Німеччини, Данії, Польщі, Словаччини, Росії, Білорусі, Казахстану, тощо.

Впродовж 2014 року відділом міжнародних зв'язків було організовано 46 закордонних відряджень 48 працівників ТДМУ у 20 країн світу, а саме:

- з метою участі в міжнародних наукових і освітніх форумах та конференціях – 19 працівників (16 відряджень),
- для проходження стажувань – 24 працівники (15 стажувань),
- для налагодження міжнародної співпраці – 5 працівників (3 відрядження),
- з метою участі у Зустрічі представників університетів – учасників міжнародного проекту Erasmus Mundus MEDEA – 2 працівники (1 відрядження),
- з метою виконання спільних експериментальних досліджень в рамках україно-австрійського наукового проекту – 1 працівник (1 відрядження);
- з метою читання курсу лекцій в іноземних ВНЗ – 1 працівник (10 відряджень).

Щороку відбуваються фахові стажування викладачів ТДМУ на навчально-клінічних базах Європейських університетів.

Також було організовано стажування викладачів ТДМУ на навчально-клінічних базах Європейських університетів для вивчення принципів і особливостей післядипломної медичної освіти, організації практики сімейної медицини та досвіду надання первинної медико-санітарної допомоги у країні перебування.

Впродовж 2014 року програму таких стажувань здійснили 13 працівників ТДМУ, з них:

- І Медичний факультет Карлового університету у Празі (м. Прага, Чехія) – 2 викладачі;
- Вроцлавський медичний університет (м. Вроцлав, Польща) – 6 працівників;
- Тбіліський державний медичний університет (м. Тбілісі, Грузія) – 4 викладачі;
- Центр медичних іспитів (м. Лодзь, Польща) – 2 викладачі.

Результати відряджень були представлені на Міжнародній науково-практичній конференції «Післядипломна освіта та лікарське самоврядування за європейськими стандартами», яка відбулася 11-12 вересня 2014 року на базі ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України».

В ТДМУ організовано відділ форумів, на який покладені обов'язки планування та реєстрації конференцій в Українському центрі наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України та УкрІНТЕІ, координація діяльності ННІ та кафедр-організаторів з делегатами, гостями, спонсорами конференції та організаціями-відрядниками делегатів на конференції, видавництвом та АГЧ університету. Відділ форумів допомагає в оформленні документації на конференції, розміщує запрошення, план роботи конгрес-центру «Червона Калина» на поточний рік, звіти про проведені форуми на Веб-сторінці університету, відсилає звіти про проведення конференції згідно вимог Українського медичного Центру Патентно-ліцензійної та інформаційної роботи, контролює дотримання строків кожного з етапів організації та проведення наукових форумів. Відділ реєструє роботи (тези та статті), що надходять на адресу медуніверситету на конференції та передає для рецензування та подальшої роботи безпосереднім організаторам конференції. При потребі допомагає в оформленні та друкуванні запрошень та їх розсилці, оформленні текстової частини та друкуванні сертифікатів конференцій.

Представники фармацевтичного факультету приймають активну участь у науковій роботі. Так, на всіх кафедрах факультету створені студентські гуртки, в яких працюють понад 50 студентів I-V курсів. Результати досліджень неодноразово представлялись ними на наукових форумах студентів та молодих вчених (в тому числі, міжнародних) у вигляді доповідей, тез та статей.

Студенти факультету традиційно перемагають або займають призові місця в секції «Фармакологія та фармація» на традиційних Міжнародних конгресах студентів і молодих вчених (м. Тернопіль).

Наукова діяльність центральної науково-дослідної лабораторії (ЦНДЛ) університету здійснюється згідно вимог Належної лабораторної практики (GLP), що ставляться до експериментальних науково-дослідних лабораторій, з дотриманням всіх стандартних операційних процедур.

Приміщення ЦНДЛ є приміщенням спеціального призначення для проведення задекларованих і підтверджених Актом акредитації досліджень (атестація лабораторії була успішно проведена 22.02.13 р., лабораторія атестована на 5 років). Лабораторія в достатньому обсязі забезпечена реактивами, предметами та матеріалами, необхідними для якісного виконання наукових досліджень.

Напрямок наукових досліджень ЦНДЛ: вивчення закономірностей патологічних та адаптаційно-компенсаторних процесів у організмі дослідних тварин при остеопорозі, патологіях серцево-судинної, дихальної та травної систем і експериментальне обґрунтування нових методів їхньої профілактики та корекції.

У ЦНДЛ активно працює відділ експериментального моделювання. Так, працівниками лабораторії розроблені та впроваджені в практику експериментальних досліджень модель експериментального коліту в різних видів тварин, модель гострого та хронічного експериментального панкреатиту, модель хронічного холециститу, модель гострого обмеженого гнійного стафілококового ендометриту в морських свинок, гострої та хронічної печінкової недостатності. Всі нові способи моделювання захищені охоронними документами України.

Співробітники ЦНДЛ постійно надають практичну та методичну допомогу науковцям Тернопільської державної медичної академії при виконанні ними докторських та кандидатських дисертаційних робіт.

В практику діяльності ЦНДЛ впроваджено новий метод комп'ютерного морфометричного аналізу гістологічних препаратів з використанням системи візуального аналізу зображення мікропрепаратів із застосуванням відеокамери Vision Color CCD та програми Inter Video Win DVR UTHSCSA Image Tool.

Згідно з наказом МОЗ України від 26.07.2003 р. за № 396 університет внесено до переліку закладів, які мають дозвіл на проведення клінічних випробувань лікарських засобів з метою встановлення або підтвердження їх ефективності та нешкідливості. Право на клінічну апробацію нових клінічних засобів отримали клініка шпитальної хірургії та клініка інфекційних хвороб. Нещодавно вказані кафедри пройшли перереєстрацію у фармакологічному центрі МОЗ України.

Комісія робить висновок про достатній рівень розвитку наукових досліджень і міжнародної співпраці, що здійснюються на базі ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України».

8. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ І ВИКОРИСТАННЯ ВИПУСКНИКІВ

Під час роботи акредитаційної комісії згідно графіку, який затверджено головою акредитаційної комісії, були проведені контрольні вимірювання знань студентів за спеціальністю 7.12020101 «Фармація». Завдання були розроблені викладацьким складом фармацевтичного та медичного факультетів, обговорені на засіданні циклової методичної комісії з фармацевтичних дисциплін, та затверджені проректором з наукової роботи проф. А. Шульгаєм й погоджені з головою акредитаційної комісії проф. В. Новіковим.

Студенти за спеціальністю «Фармація» виконували ККР з наступних дисциплін: вища математика, латинська мова, іноземна мова (за професійним спрямуванням), філософія, біологічна хімія, промислова технологія лікарських засобів, фармацевтична хімія, клінічна фармація.

Загальний аналіз виконання студентами спеціальності «Фармація» кваліфікаційних контрольних робіт показав високий відсоток співпадиння середніх балів по ККР за відповідним циклом до середніх балів за результатами останньої перед атестацією екзаменаційної сесії. Це свідчить про достатньо ґрунтовний рівень знань майбутніх

провізорів, набутих ними під час лекцій і на практичних заняттях та серйозне, відповідальне ставлення до самоатестації.

Таким чином, якість підготовки фахівців за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» є достатньою та відповідає акредитаційним вимогам і загальним тенденціям навчального процесу.

Комісією вибірково перевірені також курсові та дипломні роботи, які були виконані за останні 5 років. Комісія відзначає, що всі роботи виконані на належному науковому рівні, стосуються актуальної тематики та об'єктивно оцінені.

За відгуками роботодавців, відвідувачів аптекних установ випускники Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, зарекомендували себе як старанні працівники, з високим рівнем теоретичної та практичної підготовки. Дані спеціалісти ефективно використовують в роботі набуті в університеті знання та навички, завдяки чому отримують позитивну оцінку своєї професійної діяльності від співробітників та безпосередніх керівників установ, де вони працюють.

Акредитаційна комісія відзначає достатньо високий рівень якості підготовки і використання випускників спеціальності 7.12020101 «Фармація».

9. ПЕРЕЛІК ЗАУВАЖЕНЬ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЇХ УСУНЕННЯ

Дана спеціальність пройшла повторну акредитацію в 2010 році (сертифікат про акредитацію Серія НД-III за № 2053539 від 24.04.2012 р., наказ МОН України від 10.06.2010 р. за № 1611-Л), відповідно до рішення ДАК від 30 березня 2010 року, протокол № 82. За час роботи в університеті експертна комісія під головуванням Гриценка Івана Семеновича – доктора фармацевтичних наук, професора, першого проректора НФаУ та Трохимчука Віктора Васильовича – доктора фармацевтичних наук, професора, декана фармацевтичного факультету Одеського державного медичного університету дала наступні рекомендації з метою їх виконання на момент проведення наступної повторної акредитації.

Зокрема:

1. Зосередити увагу викладацького складу кафедр університету, які беруть участь в підготовці фахівців зі спеціальності 7.110201 «Фармація» за освітньо-кваліфікаційним рівнем – спеціаліст, на забезпеченні викладання всіх дисциплін за кредитно-модульною системою навчання відповідно до вимог Болонської декларації та якісній підготовці відповідних навчально-методичних матеріалів – Викладацьким складом кафедр ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України», які беруть участь в підготовці фахівців за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» за освітньо-кваліфікаційним рівнем – спеціаліст, на належному рівні забезпечено викладання дисциплін навчального плану за кредитно-модульною системою навчання та підготовлено всі необхідні навчально-методичні матеріали.

2. Продовжити роботу з впровадження сучасних комп'ютерних технологій викладання та контролю знань студентів спеціальності 7.110201 «Фармація» – Кожна кафедра факультету підготувала сценарії віртуальних навчальних програм для відповідного відділу університету, а в межах ВНЗ розроблено і використовується в навчальному процесі понад 100 навчальних та контролюючих програм (в тому числі, віртуальних), що дає можливість значно розширити межі опанування відповідних дисциплін.

За результатами проведеної акредитаційної експертизи підтверджено повне виконання рекомендацій попередньої акредитаційної комісії.

10. ПІДСТАВИ ДЛЯ АКРЕДИТАЦІЇ

Заявлені Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського акредитаційні матеріали щодо кадрового, наукового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення, а також фактична діяльність з підготовки фахівців за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» (освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст») є відповідними до чинних державних вимог щодо підготовки фахівців з цієї спеціальності.

Голова комісії

проф. В. Новіков

Навчання студентів за напрямом підготовки 1202 «Фармація» за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» здійснюють відповідні кафедри фармацевтичного та медичного факультетів.

Навчальний процес в університеті забезпечують 577 викладачів (без сумісників), з яких 87 докторів наук (15,08 %) та 426 кандидатів наук (73,83 %); в тому числі 76 професорів та 253 доценти; без наукового ступеня – 66 викладачів, що становить 11,44 % викладацького складу. Всі викладачі без наукового ступеня – здобувачі з терміном виконання дисертаційних робіт 2014-2016 рр.

Навчально-методичне забезпечення та матеріально-технічна база університету відповідають сучасним вимогам до організації навчального процесу. Організовані випускаючі кафедри, які забезпечені сучасним обладнанням та устаткуванням. Для якісного здійснення навчального процесу в наявності достатня кількість приміщень, які забезпечені мультимедійною технікою та комп'ютерами.

Наукова діяльність в достатній мірі забезпечена необхідними засобами вимірювання та діагностики.

На кафедрах існують належні фонди навчальної літератури з дисциплін, як на паперових носіях так і у комп'ютерному вигляді. Всі лекції супроводжуються мультимедійним забезпеченням, широко використовуються компакт-диски. В навчальний процес впроваджені пакети прикладних програм та навчальні й контролюючі віртуальні програми.

В мережі Інтранет на *Web-normali* університету для студентів фармацевтичного факультету розміщено робочі навчальні програми, матеріали для підготовки до лекцій та практичних занять, методичні вказівки, навчальні таблиці, відеофільми, презентації лекцій, тощо. Даний інформативний матеріал постійно оновлюється.

З метою з'ясування рівня знань студентів запроваджено тестування в системі *Moodle*, база якої містить від 100 до 250 завдань з малюнками, схемами, відеоматеріалами з відповідних дисциплін навчального плану на кожне практичне заняття. Це – сучасний інноваційний прорив для набуття майбутніми фахівцями якісних професійних знань.

Всі дисципліни навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» на 100 % забезпечені підручниками, посібниками, методичними вказівками, програмами практики, рекомендаціями до самостійної поза аудиторної роботи студентів тощо.

Для належної підготовки спеціалістів у галузі фармації є потужні бази практик: аптечні установи, фармацевтичні виробництва, лікарні, з якими укладено довготривалі угоди про співпрацю.

Студенти фармацевтичного факультету приймають активну участь в роботі наукових конференцій (всеукраїнських та з міжнародною участю), зокрема щорічних Міжнародних конференцій студентів і молодих вчених у м. Тернополі і м. Харкові. Студенти факультету є учасниками Всеукраїнських студентських олімпіад за спеціальністю «Фармація», Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт, де неодноразово виборювали призові місця.

Таким чином, на підставі поданих на акредитацію матеріалів ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» та перевірки результатів діяльності на місці, експертна комісія дійшла висновку, що в університеті кадрове, методичне та матеріальне забезпечення відповідають вимогам до підготовки фахівців за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» галузі знань 1202 «Фармація» освітньо-кваліфікаційного рівня – «спеціаліст» і забезпечують державну гарантію якості освіти.

Дана спеціальність може бути акредитована з ліцензійним обсягом прийому 110 осіб денної форми навчання та 100 осіб заочної форми навчання.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ

На підставі акредитаційних матеріалів, поданих ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» та експертної перевірки результатів на місці, комісія дійшла висновку:

1. Інформація про здійснення ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» освітньої діяльності галузі знань 1202 «Фармація» за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» (освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»), яка подана в МОН України, є достовірною.

2. Організація навчально-виховного процесу, кадрове, навчально-методичне, матеріально-технічне забезпечення спеціальності відповідає встановленим законодавством вимогам.

3. З метою підвищення якості підготовки фахівців галузі знань 1202 «Фармація» за спеціальністю 7.12020101 «Фармація», експертна комісія рекомендує керівництву ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»:

3.1. Активніше залучати працівників факультету до написання національних підручників та розробки стандартів освітньої діяльності у відповідності до нових галузей знань.

3.2. Створити та впровадити в навчальний процес підготовки провізорів віртуальні програми з професійних дисциплін навчального плану.

4. За результатами експертизи комісія вважає, що за рівнем кадрового, матеріально-технічного забезпечення, рівнем організації навчального процесу та результатами наукових досліджень ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» може здійснювати підготовку фахівців за спеціальністю 7.12020101 «Фармація».

5. Спеціальність 7.12020101 «Фармація» галузі знань 1202 Фармація з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня – «спеціаліст» може бути акредитована з ліцензійним обсягом 110 осіб (денна форма навчання) та 100 осіб (заочна форма навчання).

Голова експертної комісії:

доктор хімічних наук, професор,
завідувач кафедри технології біологічно
активних сполук, фармації та біотехнології
Національного університету «Львівська політехніка»

 В. НОВІКОВ

Член комісії:

кандидат фармацевтичних наук, доцент
кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету
завідувач науково-методичної лабораторії
з питань фармацевтичної освіти

 С. ОГАРЬ

«3 експертними висновками ознайомлений»

Ректор ДВНЗ «Тернопільський державний
медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»,
доктор медичних наук, професор

 М. КОРДА

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

нормативів для підготовки фахівців з вищою освітою за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» в ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст»		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	Відповідає
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання / заочна форма навчання)	–	210 (110/100)	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	85	100	+ 15
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+ 50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	85	100	+ 15
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+ 50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	20, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензо- ваного обсягу	38,05, із них 9 професорів	+ 18,05

1	2	3	4
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	Відповідає
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	Відповідає

Голова експертної комісії:

доктор хімічних наук, професор,
завідувач кафедри технології біологічно
активних сполук, фармації та біотехнології
Національного університету «Львівська політехніка»

В. НОВІКОВ

Член комісії:

кандидат фармацевтичних наук, доцент
кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету
завідувач науково-методичної лабораторії
з питань фармацевтичної освіти

С. ОГАРЬ

Ректор ДВНЗ «Тернопільський державний
медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»
доктор медичних наук, професор

М. КОРДА

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» зі спеціальності 7.12020101 «Фармація» в ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст»		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
Якісні характеристики підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	Відповідає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	Відповідає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	Відповідає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+ 10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	77,00	+ 27,00
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+ 10
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	65,26	+ 15,26
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+ 10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	80,77	+ 30,77

1	2	3	4
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	85	100	+ 15
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+ 50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	20, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	64,00, із них 9 професорів	+ 44,00
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	—	—	Відповідає
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	Відповідає
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	Відповідає
доктор наук або професор		+	Відповідає
кандидат наук, доцент	+		
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	Відповідає
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	90	+ 20
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальностей «Дизайн»)	12	25	+ 13
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальностей «Дизайн»)	6	—	—

1	2	3	4
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	Відповідає
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	Відповідає
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчика	+	+	Відповідає
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	Відповідає
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	Відповідає
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	Відповідає
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	Відповідає
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):			
4.4.1. Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін	100	100	Відповідає
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт (% від потреби)	100	100	Відповідає
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	Відповідає
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	Відповідає
4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	Відповідає
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	Відповідає
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	Відповідає
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	Відповідає
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, наявними у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	Відповідає
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	5	6	+ 1

1	2	3	4
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	16	+ 12
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернету як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій - наявність каналів доступу	+ +	+ +	Відповідає Відповідає

Голова експертної комісії:

доктор хімічних наук, професор,
завідувач кафедри технології біологічно
активних сполук, фармації та біотехнологій
Національного університету «Львівська політехніка»

 В. НОВІКОВ

Член комісії:

кандидат фармацевтичних наук, доцент
кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету
завідувач науково-методичної лабораторії
з питань фармацевтичної освіти

 С. ОГАРЬ

Ректор ДВНЗ «Тернопільський державний
медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»,
доктор медичних наук, професор

М. КОРДА